

Reactienota zienswijzen

Van donderdag 24 juli tot en met woensdag 3 september 2025 heeft het ontwerp TAM-omgevingsplan h22b Aansluitplicht warmtenet en verplichtingen voor installaties ter inzage gelegen. Hierbij was het voor een ieder mogelijk om zienswijzen tegen dit plan in te dienen. In de genoemde periode hebben wij twee zienswijzen ontvangen.

In deze reactienota wordt ingegaan op de binnengekomen zienswijzen. De zienswijzen worden hieronder weergegeven en van een gemeentelijke reactie voorzien. Daarnaast wordt tot slot een aantal ambtshalve wijzigingen weergegeven die nog zijn doorgevoerd.

Zienswijze BTEC

1. Er zijn grondcontracten uitgegeven die een artikel hebben gekregen dat er geen verplichte aansluiting op het warmtenet behoeft te worden uitgevoerd. Dit is in strijd met het gelijkheidsbeginsel. Niet iedereen heeft dus in een gebiedsontwikkeling dezelfde uitgangspunten.

Reactie: Van strijd met het gelijkheidsbeginsel is geen sprake. Voordat dit omgevingsplan ter inzage is gelegd, gold er reeds een aansluitplicht op grond van het warmteplan Zeeheldenwijk en Port of Urk, met uitzonderingsmogelijkheden. Als één van die uitzonderingsmogelijkheden zich heeft voorgedaan, dan wordt niet uitgegaan van een aansluitplicht.

De uitzonderingsmogelijkheden voor bedrijfsgebouwen zijn met de planregeling gewijzigd. Deze gelden – vanwege het belang van de rechtszekerheid – alleen voor nieuwe gevallen. Hierbij geldt dat de uitzonderingsmogelijkheden geen onderscheid maakt tussen de verschillende technieken die mogelijk zijn binnen de gebiedsontwikkeling (en dus ‘techniekneutraal’ is).

Verder geldt dat de planregeling niet gaat over contracten, maar over het publiekrechtelijk kader voor warmtelevering. De contracten die eerder zijn aangegaan, moeten passend worden gemaakt binnen de planregeling die met dit omgevingsplan is voorzien.

2. Er zijn vergunningen afgegeven waarbij de voorwaarde is gesteld dat als er geen verblijfsgebied groter is dan 100m² er geen aansluitplicht geldt. Dit is in strijd met het voorliggende besluit. Niet iedereen heeft dus dezelfde uitgangspunten in een gebied.

Reactie: Dit betrof destijds een collegebesluit, vooruitlopend op de nog in te stellen omgevingsplanwijziging. Het college dacht hierbij uitvoering te hebben gegeven aan een motie uit de gemeenteraad hierover. De gemeenteraad heeft hierover op 3 juli 2025 een amendement aangenomen waarin de uitzonderingsmogelijkheid verder is ingeperkt. Van een amendement kan niet worden afgeweken. Het amendement is opgevolgd met dit omgevingsplan.

3. Er zijn recent mondelinge overlegondes geweest met eigenaren van een kavel om tot een overeenstemming te komen. De schriftelijke toezeggingen in deze mondelinge sessie wordt niet op papier gezet waardoor er een wazig en oneerlijk beleid te lijken gevoerd te worden waardoor er per kavel verschillende onduidelijke voorwaarden gelden.

Reactie: Er is geen sprake van wazig of oneerlijk beleid. De regels waren eerst vermeld in het warmteplan, en nu in het omgevingsplan. Aanvragen voor een omgevingsvergunning worden getoetst aan dit nieuwe plan.

4. Het warmtenet URK is niet toegevoegd in het BENG register van Nederland. Het is dus niet mogelijk om een BENG registratie voor een kantoor of woning te verkrijgen zonder uit te gaan van een forfaitair uitgangspunt. Dit betekent dat het warmtenet Urk niet energiezuinig is te noemen.

Reactie: Deze reactie ziet op het Energienet en niet op het voorliggende plan. Er is voor de woningen een gelijkwaardigheidsverklaring in aanvraag bij de BCRG. Voor de utiliteitsbouw geldt dat bij het ontwerpen van het gebouw (de BENG berekening) uitgegaan kan worden van type warmtepomp water / water met een brontemperatuur van $\geq 15^{\circ}\text{C}$ en $< 20^{\circ}\text{C}$.

5. Het besluit omhelst verplichting voor het afnemen van maximale energie per kw warmte vermogen. Het besluit omschrijft niet dat dit ook geldt voor het warmtenet Urk. De opwekking dmv koude installatie is vele malen hoger dan de hier omschreven eis. Dit is geen gelijkheidsbeginsel. Ook het warmtenet Urk is een installatie die daaraan moet voldoen. Dit blijkt nergens uit berekeningen en stukken.

Reactie: de eisen met betrekking tot geluidbelasting en piekbelasting gelden ook voor het warmtenet Energienet Urk. De visverwerkende industrie op Urk heeft als onderdeel van haar productieproces koude installaties met als doel om voedsel (visproducten) te kunnen invriezen. De warmte die hierbij vrijkomt werd tot voor kort afgevoerd naar de buitenlucht. Met het Energienet gaan we deze reststroom van warmte nuttig inzetten. Er is dus geen sprake van warmte speciaal voor dat doel opgewekt door een koude installatie.

6. Het besluit omhelst een max aan geluidsnormen. Dit geldt ook voor het warmte net. Dat staat niet omschreven. De (tussen) stations en de afname stations moet ook gaan voldoen aan deze geluidseis inclusief rapportage. Dat is een eerlijker uitgangspunt.

Reactie: de geluidseisen gelden voor collectieve en individuele installaties, en dus ook voor de (tussen)stations die het warmtenet Energienet Urk realiseert. In het geluidvoorschrift is geen onderscheid gemaakt tussen verschillende technieken die mogelijk zijn binnen de gebiedsontwikkeling voor warmteopwekking. Het geluidvoorschrift is dus 'techniekneutraal'.

7. De informatie voorziening via de gemeentelijke site Energie NET Urk is al een jaar niet geupdate. Noodzakelijke informatie ontbreekt en wordt niet aangevuld. Hieruit blijkt dat het Energienet nog ontwikkeld moet worden. Er kan dus op dit ogenblik helemaal niet aangesloten worden op het warmtenet. Een verplichte aansluiting is dus niet aan de orde en een niet te realiseren eis. (de eerste kavels worden bebouwd).

Reactie: Het punt over de informatievoorziening vanuit het warmtenet nemen wij voor kennisgeving aan. Daar gaat dit omgevingsplan ook niet over. Wel wordt opgemerkt dat Energienet Urk B.V. inmiddels is opgericht en er concrete stappen worden gezet om te komen tot de aanleg van het warmtenet. Wij zien niet in waarom de verplichte aansluiting niet realiseerbaar zou zijn.

8. De kosten voor een aansluiting zijn buiten proportioneel. 5K voor een lichte aansluiting is niet van deze tijd. Dit betekend ook dat het begrote bedrag van 30miljoen niet toereikend is en betaald moet worden uit (steeds toenemende) aansluitkosten. Het begrote bedrag is niet na te controleren deze informatie wordt niet gedeeld. Uit ervaring en landelijke cijfers (m^2 prijs stations en leidinglengte) is het begrote bedrag bij lange na niet toereikend voor een aanleg van warmte net.

Reactie: Dit punt valt buiten de scope waar dit omgevingsplan op ziet. De gemeenteraad heeft hierover een besluit genomen op basis van een realistische businesscase.

9. Het warmtenet is afhankelijk van de trigger Americold. Als nu de 1e paal geslagen zou worden (wat nog lang niet aan de orde is) duurt de bouwtijd van een dergelijk gebouw minimaal 2 jaar. Het warmtenet wat er nog niet is kan dus voorlopig ook helemaal niet energiezuinig warmte afgeven.

Reactie: dit standpunt delen wij niet. Het warmtenet kan al van start voordat Americold operationeel is. Americold heeft de koopovereenkomst inmiddels getekend en heeft ook een onherroepelijke omgevingsvergunning. Dit betekent dat op korte termijn gestart wordt met de bouw. Mochten er bedrijven of woningen zijn die eerder gereed zijn dan dat het warmtenet gereed is, dan kan er desnoods gekozen worden voor een tijdelijke voorziening.

10. Bedrijven en woningen moeten gezien voorgaande punten een voorlopige installatie aanleggen. De kosten van en te vroeg weggegooiden installatie zijn buiten proportioneel om te eisen in een besluit.

Reactie: Dit zal niet gelden voor het overgrote deel van de woningen en bedrijven en maatschappelijke voorzieningen die worden aangesloten. Mocht in een enkel geval een tijdelijke voorziening nodig zijn, dan worden hierover afspraken gemaakt tussen Energienet Urk B.V. en het bedrijf.

11. Het is niet vast te stellen wat de energiezuinigheid en bescherming van het milieu is van het warmtenet dus iedere alternatieve installatie voldoet. Dit kan niet de bedoeling zijn van het besluit.

Reactie: Dit is onjuist. In het omgevingsplan wordt voor de energieprestatiewaarden verwezen naar "Beleidsregels Warmteplan Zeeheldenwijk en Port of Urk". Er is dus geen sprake van onduidelijkheid. Deze zullen nog wijzigen naar aanleiding van de EMG-verklaring. In dat geval zullen de beleidsregels worden geactualiseerd.

12. Er is nog geen omgevingsplan ingediend voor de (tussen)stations. Het bestemmingsplan geeft geen ruimte voor de grote van deze stations. De installatie van het warmtenet kan dus niet aangelegd worden zonder wijziging bestemmingsplan. De bezwaren tegen deze wijzigingen zullen eerst behandeld moeten gaan worden. Het besluit zal dus minimaal opgeschort moeten worden totdat blijkt of dit mogelijk is.

Reactie: Dit betreft een uitvoeringsaspect van het warmtenet en heeft geen betrekking op dit omgevingsplan. Er zijn inmiddels omgevingsvergunningen aangevraagd voor het realiseren van de wijkstations.

13. Het energieplan heeft een bron die helemaal niet energiezuinig is of CO² reductie in de hand werkt. Het is juist andersom dat deze bronnen energieverstrendend zijn. 2MV aansluitingen voor een dergelijk installatie is regel en geen uitzondering. Deze bronnen zijn dus niet milieu beschermend maar milieu vernietigend. Tevens werken deze bronnen congestie in de hand dat juist het voorkomen daarvan.

Reactie: De visverwerkende industrie op Urk verbruikt veel energie. Daarentegen levert de visverwerkende industrie ook een grote bijdrage aan de voedselvoorziening en de economische ontwikkeling van de regio. Met het Energienet wordt gebruik gemaakt van de restwarmte die afkomstig van deze industrie. Het omgevingsplan gaat niet over de energiezuinigheid van de visverwerking op Urk.

Zienswijze BKU

1. Kostenverhoging voor beide partijen: Het verplicht aansluiten van kleine bedrijven op het warmtenet zou leiden tot hogere kosten voor zowel de bedrijven als de gemeente. Kleine bedrijven beschikken vaak niet over de benodigde infrastructuur om zich efficiënt aan te sluiten op het net, waardoor extra kosten voor zowel de aanleg als het onderhoud ontstaan. Dit zou de oorspronkelijke kostenramingen en de economische haalbaarheid van het plan in gevaar kunnen brengen.

2. Geen toegevoegde waarde voor het warmtenet: Het hoofddoel van het warmtenet was altijd gericht op het leveren van warmte aan woningen, niet op het aansluiten van kleine bedrijven. Kleine bedrijven dragen weinig of geen toegevoegde waarde aan het uiteindelijke rendement van het warmtenet, vooral gezien hun relatief lage energiebehoefte in vergelijking met de industrie. Het aansluiten van deze bedrijven zou geen wezenlijke bijdrage leveren aan de verduurzaming van de regio, maar wel zorgen voor een onnodige belasting van het systeem.

3. Verlies van focus en effectiviteit: Door kleine bedrijven te verplichten zich aan te sluiten op het net, dreigt de focus van het warmtenet af te wijken van het oorspronkelijke doel: het optimaliseren van de warmtevoorziening van industriële warmte naar woningen. Dit zou kunnen leiden tot een verwatering van het plan en de effectiviteit van het warmtenet aanzienlijk verminderen.

4. Belemmering voor kleine bedrijven: Kleine bedrijven lopen door deze wijziging het risico op financiële en operationele problemen, die het voor hen moeilijk maken om te blijven concurreren. Het verplicht aansluiten op een warmtenet kan een aanzienlijke financiële belasting zijn voor kleine ondernemingen die zich geen zware investeringen kunnen veroorloven. Dit kan zelfs leiden tot het verlies van werkgelegenheid of faillissementen.

Conclusie:

Wij roepen de gemeenteraad op om het amendement te heroverwegen en terug te keren naar het oorspronkelijke plan, waarbij de focus ligt op het aansluiten van woningen, en kleine bedrijven buiten dit plan blijven. Dit zal de effectiviteit van het warmtenet waarborgen en de kosten voor alle betrokken partijen beheersbaar houden. Het is van belang dat het warmtenet niet alleen duurzaam, maar ook financieel haalbaar blijft, zowel voor de gemeente als voor de betrokkenen.

Wij vertrouwen erop dat de gemeenteraad het belang van een goed doordacht, kosteneffectief en toekomstbestendig warmtenet zal erkennen en ons voorstel zal ondersteunen.

Reactie:

Wij begrijpen de reactie van de BKU. Er zijn ook argumenten in te brengen voor het maken van een ruimere uitzondering. Het is aan de gemeenteraad om de ingebrachte punten tegen elkaar af te wegen, en hierin een afgewogen besluit te nemen. Dit hebben zij gedaan bij het aangenomen amendement.